

суспільства в кадрах, послідовність та етапність вирішення стратегічних завдань, орієнтованою на відродження та сталий розвиток країни, на залучення до служби осіб, професійно підготовлених, з новаторськими творчими мотивами);

– єдиною для всієї України, але багаторівневою (охоплювати весь кадровий корпус, усі кадрові процеси в умовах використання різних механізмів державного впливу на них);

– перспективною (мати випереджальний характер, який враховує соціальні процеси, зміни характеру праці);

– демократичною за цілями, соціальною базою та механізмами розв'язання кадрових проблем;

– духовно-моральною (виховувати в кожному працівникові, особливо в державному службовці, чесність, упевненість у правоті й громадянську відповідальність за доручену справу та особисту поведінку).

Саме ці риси надають державній кадровій політиці цілісності й сутнісної визначеності, єдності в межах усієї держави, створюють можливість її впливу на всі кадрові процеси, на всі суб'єкти кадрової роботи, виступають базою для їх взаємодії.

Отже, державна кадрова політика має прогнозувати та програмувати майбутнє, визначати стратегічне бачення формування, професійного розвитку та раціонального використання кадрів, усіх трудових ресурсів країни, визначити цілі й пріоритети кадрової політики та загального розвитку українського суспільства. Важливою умовою розробки державної кадрової політики має стати критичний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду, врахування його уроків, глибоке вивчення сучасної кадрової ситуації та стану кадрового забезпечення державних органів влади та органів місцевого самоврядування, виявлення можливостей його якісного покращення та професійного розвитку.

Література

1. Державна кадрова політика: теоретико-методологічне забезпечення : монографія і авт. кол.; В. М. Олуйко, В. М. Рижих, І. Г. Сурай та ін.; за заг. ред. д.н.держ.упр., проф. В. М. Олуйка. – К. : НАДУ, 2008. – 420 с.

2. Європейські орієнтири адміністративного реформування в Україні: монографія / за заг. ред. В. Д. Бакуменка. - К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 772 с.

3. Олуйко В, М. Кадрові процеси в державному управлінні України: стан і перспективи розвитку : монографія і В. М. Олуйко. – Хмельницький, 2005. - 357 с.

Сергій ГРИЦЕЛЯК

Тернопільський національний економічний університет, Україна

МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Сучасний світ відзначається суспільно-політичними і економічними процесами глобального характеру, які інтегруються із усе новими областями внутрішнього життя країни, а також із питаннями, які відносяться до компетенції регіональних органів влади федеративних і децентралізованих держав. Із зростанням впливу від зовнішніх чинників, регіони покращують міжнародну співпрацю шляхом розвитку економічної, науково-технічної і культурної співпраці із іноземними партнерами. Регіональні міністерства і відомства різноманітного профілю установлюють міжнародні відносини, які охоплюють ряд питань, які постійно мають тенденцію росту: починаючи від обміну досвідом та узгодження дій в області регіонального розвитку, захисту навколишнього середовища, соціальної політики і закінчуючи реалізацією спільних проектів у галузі економіки, освіти чи спорту.

Активізація субнаціональної складової міжнародного діалогу виявила ряд проблемних питань, які виникають перед органами влади різного рівня під час координації та підтримки міжнародної співпраці регіонів. В основі чинників, які встановлюють умови реалізації зовнішніх зв'язків на регіональному або субнаціональному рівнях, - складні процеси внутрішньополітичного будівництва, а також логіка побудови міжнародних відносин, основними елементами яких є суверенні держави.

В умовах децентралізації, утворюються різноманітні інститути обліку та узгодження регіональних інтересів у галузі міжнародної співпраці. Вони відображають ступінь демократизації в державі, сформовані історичні традиції, співвідношення економічних, етнокультурних чи інших факторів.

Одною із розповсюджених форм залучення регіонів до

зовнішньополітичного процесу є включення їх представників у склад загальнонаціональних делегацій при зарубіжних візитах, зустрічах і переговорах, участі в роботі міжнародних організацій та конференцій. При цьому представники регіонів у більшості випадків не мають повноважень виступати від імені всієї країни чи в області зовнішньої політики. Основною задачею є забезпечення можливості взаємних консультацій та обміну інформацією із регіонами для більш правильного врахування їх інтересів. Законодавством деяких федерацій (Бельгії, Німеччині, Швейцарії, Росії) передбачені відповідні процедури для обліку регіональних інтересів при підготовці прийняття зовнішньополітичних рішень [1].

В умовах інтернаціональних взаємовідносин для України, у якій налічується 19 адміністративно-територіальних одиниць, які є прикордонними, міжрегіональна співпраця, у тому числі транскордонна, починають займати визначальне місце у політиці взаємовідносин із сусідніми країнами, і робиться вагомим фактором стійкого соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів та каналом їх залучення у процес європейської інтеграції.

Регіональна політика держави в галузі розвитку транскордонної співпраці зобов'язана бути направлена на організацію результативної системи підготовки та забезпечення виконання транскордонних проектів. Ця система має бути адаптована до європейської, забезпечувати узгодження загальноєвропейських, національних та регіональних інтересів та передбачати виконання таких напрямів:

- створення законодавчого середовища для співпраці;
- заохочення співпраці між територіальними органами влади та суб'єктами господарювання територій з обох сторін кордону та створення спільних структур;
- вияв спільних та еквівалентних проблем прикордоння та вибір пріоритетів розвитку співпраці;
- організація процесів розробки транскордонних проектів;
- організація системи державного сприяння транскордонній співпраці.

Для забезпечення розвитку транскордонної співпраці, необхідна злагоджена діяльність основних та допоміжних організацій і структур, що забезпечують координованість дій суміжних прикордонних територій та реалізують завдання їх спільного розвитку [2].

Для розвитку транскордонної співпраці та активізації проектного функціонування, доцільно реалізувати такі заходи:

- залучати експертів з транскордонної співпраці регіональною та місцевою владою для організації науково-методичного супроводження реалізації транскордонних програм;
- започаткувати спеціальні навчальні програми та семінари для державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування, лідерів неурядових організацій та інших потенційних претендентів із галузі транскордонної співпраці, підготовки та менеджменту проектів;
- передбачати у місцевих бюджетах видатки на співфінансування транскордонних проектів;
- за допомогою підтримки консульських установ сусідніх європейських країн, добитися створення особливого механізму для візової підтримки учасників транскордонної діяльності;
- організувати систему заохочення громадських організацій, місцевих органів влади, установ освіти і культури до участі в транскордонних проектах;
- добиватися від керівництва адміністративно-територіальних одиниць-членів єврорегіонів сприяння участі неурядових організацій в транскордонній співпраці, забезпечивши їхнє гідне представництво у всіх робочих органах єврорегіонів.

Отже, новою роллю регіонів є залученням їх до ділянки питань національного значення. Але, розвиваючи міжнародну діяльність, регіони не мають ставити завдання здійснення державних повноважень. Визнання перспективи участі регіонів у міжнародних взаємовідносинах не відмінняє основоположне правило, що виключно держава володіє всією повнотою міжнародної правосуб'єктності і державного суверенітету.

В умовах несталого світу постійне покращення організаційно-правової бази державного управління на основі правових механізмів, дбайливого ставлення до прав державних утворень різного рівня, соціальних спільнот і особистості, а також відмови від екстремізму є єдиним ймовірним універсальним підходом до вирішення виникаючих проблем.

Література

1. Європейська рамкова конвенція про транскордонне

співробітництво між територіальними общинами або властями (21 травня 1980 р., м. Мадрид) (СДСЕ № : 106) // Рада Європи ; Відділ видань і документів. - Страсбург. - 1980. - Офіційний вісник України від 15.03.2006. - 2006 р., № 9, стор. 200, стаття 585.

2. Регіональні аспекти державного управління. Інформаційно-аналітичне видання // За заг. ред. М.В.Ярмистого, С.М.Гакмана, Я.С.Мельничук – Чернівці. – 2013 . – с. 7-25.

Дмитро ГРИЩУК

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО РЕГІОНІВ ТА ЇХ ВЗАЄМОДІЯ В РАМКАХ ЄВРОРЕГІОНІВ

Транскордонне співробітництво є специфічною сферою політичної, зовнішньоекономічної, екологічної, культурно-освітньої та інших видів міжнародної діяльності, яка здійснюється на регіональному рівні і яка, охоплюючи всі загальні їхні форми, відрізняється необхідністю та можливостями більш активного їх використання, а також низкою особливостей, а саме - наявністю кордону і необхідністю його облаштування, спільним використанням природних ресурсів і, відповідно, вирішенням проблем екологічної безпеки, широким взаємним спілкуванням населення сусідніх держав та особистими зв'язками людей, значно вищим навантаженням на інфраструктуру (шляхи, зв'язок, сферу обслуговування).

Основою транскордонного співробітництва є процес узгодження інтересів та договірних відносин у прикордонних регіонах з метою пошуку рішень для спільних та ідентичних проблем. Транскордонне співробітництво спрямоване на подолання негативних аспектів існування кордонів та наслідків, які виникли на прикордонних територіях через їх розміщення, і має метою покращання умов життя населення. До головних цілей такої співпраці відносяться: подолання існуючих стереотипів та упереджень; усунення політичних та адміністративних бар'єрів між сусідніми народами; створення господарської, соціальної та культурної інфраструктури з формуванням спільних органів, господарюючих суб'єктів, асоціацій тощо.

Специфіка функціонування транскордонного регіону полягає у

тому, що для забезпечення його цілісності як територіальної системи необхідна координація діяльності окремих прикордонних територій, яка забезпечується через транскордонне співробітництво. Транскордонне співробітництво стало чинником, який сприяє соціальній рівності та суспільному діалогу, інструментом для розвитку всіх секторів прикордонної місцевої та регіональної влади в Європі.

Існує чимало прикладів транскордонного співробітництва, коли його суб'єктами є саме місцеві влади або громади - муніципалітети, міста, селища. Здебільшого такі контакти носять неформальний характер і спрямовані на спільні дії в разі виникнення надзвичайних ситуацій. Подібна форма транскордонного співробітництва класифікується як така, що здійснюється згідно з принципом "ad hoc" і є типовою для первинних стадій розвитку транскордонного співробітництва. Втіленням ще однієї форми розвитку транскордонного співробітництва є міжрегіональні асоціації, зокрема, функціональні. На відміну від транскордонного співробітництва на основі "ad hoc", що не має тенденції до інституціоналізації, його розвиток в рамках міжрегіональних асоціацій є саме інституціональним. Поширеною формою здійснення транскордонного співробітництва є єврорегіони, основними принципами функціонування яких є партнерство, рівноправність, рівнозначність сторін, взаємодопомога, солідарність прикордонних територій, існування концепції та стратегії транскордонного розвитку.

У контексті забезпечення економічної безпеки транскордонне співробітництво набуває специфічного значення, оскільки рівень безпеки впливає на інтенсивність ділових відносин між прикордонними територіями. Так, при наявності численних загроз потенційні партнери, інвестори не бажають співпрацювати з підприємцями депресивного регіону, оскільки бояться піддати власний бізнес великим ризикам. Високий рівень економічної безпеки навпаки сприяє налагодженню зовнішньоекономічних ділових контактів. З іншого боку, інтенсивність транскордонного співробітництва може мати негативний вплив на стан економічної безпеки регіону. Характер цього впливу залежить від функціональних зв'язків між індикаторами економічної безпеки і рівнем розвитку транскордонного співробітництва, а також від економічної політики в межах кожного співпрацюючого регіону.

Методика розрахунку коефіцієнтів економічної безпеки регіонів передбачає такі етапи: 1) стандартизація показників (стимуляторів або дестимуляторів), які характеризують економічну безпеку; 2) обчислення